

บทที่ 4

ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดย (1) ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน จำนวน 45 ราย ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว (2) ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ 2 ราย นักจิตวิทยา 2 ราย พนักงานคุมประพฤติ 2 ราย พยาบาลวิชาชีพ 1 ราย นักอาชีวบำบัด 1 ราย ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอ ผลการศึกษา เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานสำหรับผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ 2 ราย นักจิตวิทยา 2 ราย พนักงานคุมประพฤติ 2 ราย นักอาชีวบำบัด 1 ราย พยาบาลวิชาชีพ 1 ราย

ส่วนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว จำนวน 45 ราย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานสำหรับผู้ติดยาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

พบว่า กระบวนการดำเนินงานสำหรับผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้วนั้น เริ่มจากเมื่อตำรวจได้กระทำการจับกุมผู้ต้องหาในคดียาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้ศาลภายใน 48 ชั่วโมง กรณีที่ผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกิน 18 ปี ต้องส่งตัวให้ศาลภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจ ตามมาตรา 19 ให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์สารเสพติด และส่งตัวผู้ต้องหานั้นไปยัง

สถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ หากผลการพิจารณา พบว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดก็จะส่งตัวผู้ต้องหานั้นไปยังสถานที่เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เมื่อผู้ที่จะเข้ารับการฟื้นฟูก้าวเข้าสู่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะต้องมีการตรวจสอบเอกสารการส่งตัวของผู้ที่เข้ารับการฟื้นฟูว่า เป็นผู้ที่ผ่านการวินิจฉัยมาจากคณะอนุกรรมการเพื่อที่จะให้มาเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจริง จากนั้นจึงจำแนกผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่เพื่อเข้าไปอยู่ในส่วนของอาคารแรกรับ แยกเป็น 2 อาคาร คืออาคาร 3 เป็นอาคารแรกรับชาย จะมีผู้เข้ารับการฟื้นฟูอยู่ประมาณ 23 ราย และอาคาร 4 เป็นอาคารแรกรับหญิง จะมีผู้เข้ารับการฟื้นฟูอยู่ประมาณ 14 ราย

ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้วนั้น มี 3 ระยะ (คู่มือการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว, 2548) ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะแรกรับ (Induction Phase) ระยะแรกใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน

ระยะนี้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ที่ถูกจำแนกมายังอาคารแรกรับมีความรู้สึก 2 ลักษณะ คือ อายากลืนเสพและอยากเสพ และยังรวมไปถึงการให้เหตุผลต่าง ๆ กับตนเอง เพื่อที่จะกลับออกไปอยู่ข้างนอก ขั้นตอนนี้จึงเป็นช่วงที่มีความสำคัญมากในการจูงใจ ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่มีความตั้งใจที่จะเลิกจากยาเสพติดได้ และเป็นช่วงของการเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในการปรับพฤติกรรมของตนเองต่อไป

ระยะที่ 2 ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation Phase) ใช้ระยะเวลาประมาณ 4 เดือนขึ้นไป

ในระยะนี้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูทุกคนจะต้องมีเจ้าของ case (ประกอบไปด้วย นักสังคมสงเคราะห์, นักจิตวิทยา, พนักงานคุมประพฤติ, นักอาชีวบำบัด, พยาบาล) ซึ่งจะถูกกำหนดโดยหัวหน้างานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ดูแลคอยให้การปรึกษานับตั้งแต่การเริ่มเข้ามาอยู่ในส่วนของงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนกระทั่งกลับคืนสู่สังคม โดยในระยะนี้จะมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง เพราะการเลิกยาเสพติดที่แท้จริงคือการเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ขาดระเบียบ ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีงานทำ ไม่มีการวางแผนอนาคตของชีวิต ซึ่งแนวทางการดำเนินชีวิตทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ อาคารงานฟื้นฟูแยกเป็น 2 อาคาร คือ อาคาร 7 เป็นอาคารชาย

จะมีผู้เข้ารับการฟื้นฟูอยู่ประมาณ 53 ราย มีผู้ที่เข้ารับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่า 90 วัน จำนวน 20 ราย และอาคาร 8 เป็นอาคารหญิง จะมีผู้เข้ารับการฟื้นฟูอยู่ประมาณ 65 ราย มีผู้เข้ารับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่า 90 วัน จำนวน 25 ราย ในขั้นตอนของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดขั้นตอนนี้ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะใช้เวลาในการฟื้นฟูไม่น้อยกว่า 120 วัน และตามมาตรา 33 เมื่อคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดวินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใดได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบถ้วนตามที่กำหนดในแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหา และให้คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีคำสั่งให้ปล่อยตัวผู้นั้นไป แล้วแจ้งผลให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการซึ่งยังดำเนินคดีอยู่ทราบ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใดแม้จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบกำหนดเวลา หากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ ตามมาตรา 25 ให้คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรายงานความเห็นไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินคดีผู้นั้นต่อไป และให้นำความในมาตรา 22 บรรทัดที่ มาใช้บังคับ

ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนี้ จะมีกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เรียกว่า รูปแบบชุมชนบำบัด (T.C.) ซึ่งภายในกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพจะมีงานที่ต้องดำเนินการหลากหลายรูปแบบ เพื่อการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิก เช่น การสัมภาษณ์ประวัติสมาชิก การทำกิจกรรมกลุ่ม การฝึกอาชีพ การรักษาพยาบาล การให้การปรึกษารายบุคคล และรายกลุ่ม การให้การสงเคราะห์และการช่วยเหลือครอบครัว การเยี่ยมบ้าน การติดตามผลการให้รางวัลและการลงโทษ การสังเกตพฤติกรรมของสมาชิก การประเมินพฤติกรรมสมาชิก การประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการรายงานผลต่อคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งในทุก ๆ วันผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้กำหนดไว้ทุกกิจกรรม โดยจะมีกระบวนการกลุ่มการให้การปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู โดยที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูทุกคนจะต้องเข้าร่วมกลุ่มการให้การปรึกษา (Group Counseling) หรือกลุ่มคงที่ (Static Group) สำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูชายจะต้องเข้าร่วมกลุ่มในช่วงบ่าย ของวันพฤหัสบดี สำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูหญิง จะต้องเข้าร่วมกลุ่มในช่วงบ่ายของวันพุธ มีผู้เข้าร่วมกลุ่มประมาณ 8-12 ราย จะอยู่ในความดูแลของผู้ให้การปรึกษา (Counselor) คนเดียวกัน (ประกอบไปด้วย นักสังคมสงเคราะห์, นักจิตวิทยา, พนักงานคุมประพฤติ, นักอาชีวบำบัด, พยาบาล)

วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกลุ่มการให้การปรึกษา (คู่มือการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว, 2548) มีดังนี้คือ

1. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะไว้วางใจกลุ่ม สร้างความรักความห่วงใย
2. เพื่อพัฒนาอารมณ์ และจิตใจให้เข้มแข็ง
3. เพื่อให้เพื่อนผู้รับการฟื้นฟูในกลุ่มได้ซักถามปัญหา แสดงความคิดเห็นจนก่อให้เกิดแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
4. เพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟูได้พูดถึงปัญหาของตนเอง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
5. ผู้รับการฟื้นฟูในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ว่าทุกคนมีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน และมีแนวทางที่จะแก้ไขได้
6. เป็นการลดความตึงเครียด ความคับข้องใจ และความกังวล
7. ผู้ให้การปรึกษาประจำกลุ่มสามารถเข้าใจ และทราบถึงปัญหาของผู้รับการฟื้นฟู และสามารถกำหนดแนวทางการบำบัดรักษา (Treatment Plan) ให้กับผู้รับการฟื้นฟูแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนั้น ยังมีการให้การปรึกษารายบุคคลให้แก่ผู้รับการฟื้นฟูที่ต้องการจะได้รับการปรึกษาเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยตรง (ประกอบไปด้วย นักสังคมสงเคราะห์, นักจิตวิทยา, พนักงานคุมประพฤติ, นักอาชีวบำบัด, พยาบาล) ที่ได้รับติดต่อขอผู้รับการฟื้นฟูอยู่นั้น ซึ่งจะต้องเขียนใบคำร้อง (สีเขียว) มาเพื่อขอพบเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยตรง (ประกอบไปด้วย นักสังคมสงเคราะห์, นักจิตวิทยา, พนักงานคุมประพฤติ, นักอาชีวบำบัด, พยาบาล) ของตน หลังจากที่ได้ส่งใบคำร้องแล้วนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยตรง จะพิจารณาถึงความจำเป็นในการเข้าพบเพื่อให้การปรึกษาแบบรายบุคคล หรืออาจดำเนินการโดยการเขียนลงสมุดบันทึกของผู้รับการฟื้นฟู เพื่อให้กำลังใจ และให้คำแนะนำสำหรับปัญหานั้น ๆ ของผู้รับการฟื้นฟู

ระยะที่ 3 ระยะเตรียมตัวกลับสู่สังคม (Re-entry Phase) ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน

ระยะนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มุ่งเน้นให้ผู้รับการฟื้นฟูรู้จักที่จะรับผิดชอบต่อตนเอง และงานที่ได้รับมอบหมายและเริ่มต้นที่จะมีการวางแผนอนาคตของตนเอง

สรุป ผลการศึกษาจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ จากนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเป็นการมองว่าผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการแก้ไข ส่วนผู้ค้าต้องได้รับโทษทัณฑ์ตามกฎหมาย ดังนั้นในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จึงต้องมีสถานที่รองรับผู้ป่วย จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดขึ้น เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ สังคม การศึกษาและอาชีพ โดย

กระบวนการขั้นตอนการเข้าสู่การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้วนั้น มีอยู่ด้วยกัน 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นระยะแรกเริ่ม โดยจะแยกตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูชาย หญิง ให้อยู่คนละอาคาร ในระยะนี้นักจิตวิทยาจะทำหน้าที่ในการสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู และยังเป็นการประเมินสภาพทางจิตเบื้องต้น เพื่อเป็นการป้องกันภาวะของการทำร้ายตนเอง หรือการฆ่าตัวตายของผู้เข้ารับการฟื้นฟู เนื่องจากในระยะนี้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะเกิดความเครียด ความวิตกกังวลใจ นอกเหนือจากนี้จะเป็นการชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ รวมไปถึงข้อประพฤติปฏิบัติ ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟู ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือนภายในระยะแรกเริ่มนี้ในระยะแรกเริ่มนี้ ระยะที่ 2 เป็นขั้นตอนของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์ฯ ได้จัดทำขึ้น และทุกคนจะต้องเข้าร่วมการทำกิจกรรมทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มการให้การศึกษา ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่มีผลต่อสภาพจิตใจ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฟื้นฟูให้กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะใช้เวลาประมาณ 4 เดือนขึ้นไปในระยะของการฟื้นฟู ระยะที่ 3 ระยะการเตรียมกลับสู่สังคม ระยะนี้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้มีการวางแผนการในอนาคตของตนเอง และสามารถค้นหา ประเมิน จุดอ่อน จุดด้อยของตนเองได้ สามารถค้นหาศักยภาพในการรับผิดชอบต่อตนเอง

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ นักอาชีวบำบัด พยาบาลวิชาชีพ

ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 ราย และนักจิตวิทยา จำนวน 2 ราย และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยได้รับมอบหมายจากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ได้แก่ พนักงานคุมประพฤติ จำนวน 2 ราย พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 ราย และนักอาชีวบำบัด จำนวน 1 ราย

สรุปได้ว่า การดำเนินงานภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว พบว่า มีการให้การศึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ตั้งแต่เริ่มกระบวนการทำงานกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู จนกระทั่งจบขั้นตอนกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรกเริ่ม

นักจิตวิทยา พยาบาลวิชาชีพ และพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้รับผิดชอบงานในส่วนแรกเริ่ม ซึ่งพนักงานคุมประพฤติดูแลเรื่องการประสานงานต่าง ๆ และการให้ความช่วยเหลือในการ

ให้การปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสร้างแรงจูงใจ และปลูกฝังทัศนคติของผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ให้พร้อม สำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดย ดังบทสัมภาษณ์ของพนักงานคุมประพฤติ ที่ว่า

หน้าที่หลัก ๆ ก็คือ ดูแลสมาชิกที่เข้ามาใหม่ ในส่วนของงานแรกรับจนถึงวันที่เขา ถูกประเมินผ่านเข้าไปในส่วนของงานฟื้นฟู จะดูแลในเรื่องของการประสานงานกับ ญาติ การเตรียมความพร้อม จูงใจ ทัศนคติต่าง ๆ ในการเลิกยาเสพติดของเขา ปัญหาที่เกิดขึ้นที่จะต้องแก้ไขก็คือ เกี่ยวกับเรื่องของการคิดถึงบ้าน คิดถึง ครอบครัว ยังมีความคิดที่หลบหนีอยู่ เราก็ต้องให้ความช่วยเหลือดูแลให้การ ปรึกษา (กนกศักดิ์ แถวทิม, สัมภาษณ์)

นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพทำหน้าที่ในการสัมภาษณ์สมาชิกที่เข้ามาใหม่ เบื้องต้น เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของสมาชิกในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในการ ค้นหาข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฟื้นฟู โดยการทำแบบคัดกรอง (Screen Test) ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า “ในส่วนของนักจิตวิทยา ในแรกรับคือ เจอเขาคั้งแรกต้อง Screen ทางด้านจิตใจคร่าว ๆ ไม่ ลงลึกเหมือนพยาบาลทั่วไป” (เพยาร์ เสนสาย, สัมภาษณ์)

ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูในเบื้องต้นถึงพฤติกรรม เพื่อตรวจสอบภาวะ ความซึมเศร้า ป้องกันการฆ่าตัวตาย และเพื่อให้รับรู้ถึงปัญหาเบื้องต้นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ และดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

ที่นี่ เข้ามาใหม่ทุกรายต้องมีการ Screen ตรวจร่างกายเบื้องต้นโดยเร็วที่สุด เนื่องจากช่วงหลัง ๆ พวกที่เข้ามาจะผ่านมาจากเรือนจำเป็นจำนวนมาก ถ้าเป็น วัยรุ่นก็จะผ่านสถานพินิจมา ซึ่งจะมีโรคบางอย่างที่ติดต่อกันทางระบบทางเดิน หายใจ และป้องกันยากมาก อย่างเป็นวัณโรค จะเป็นระดับต้น ๆ อย่างโรคอื่นโดย การสัมผัสโอกาสติดจะน้อยหน่อย เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการ Screen โดยเร็ว เพราะหากพบเชื้อก็อาจจะติดเชื้อมัน ก็จะต้องตรวจร่างกายเบื้องต้น ส่วนทางด้านจิต ก็จะมีนักจิตวิทยาเขาทำอยู่แล้ว (ปณิธาน เฉลิมลาภ, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ยังพบว่า นักจิตวิทยาต้องรับผิดชอบการทำ Genogram เพื่อดูสัมพันธภาพ ภายในครอบครัว ความขัดแย้ง และปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว รวมไปถึงโรคประจำตัวของผู้เข้า รับการฟื้นฟู ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

จะมีอีกอย่างที่ทำคือ Genogram ก็จะได้รู้ประวัติเขาทางการแพทย์ เวลาซัก ประวัติเขา สัมพันธภาพภายในครอบครัว ความขัดแย้ง การปฏิสัมพันธ์ภายใน ครอบครัว โรคประจำตัว การใช้ยา ถ้าทำ Genogram ก็จะได้รู้แต่ละครอบครัวว่าเป็น อย่างไร ความขัดแย้งในครอบครัวว่าเป็นอย่างไร เหมือนทางการแพทย์ เพราะทาง

การแพทย์ก็จะนำ Genogram นี้มาใช้จริง ๆ คนจริง ๆ คนที่เรียนจิตวิทยามา เขาจะต้องมีเรื่องการทำ Genogram มันเป็นส่วนหนึ่งที่จะเอามาใช้ในการบำบัดง่ายกว่าการที่เรามานั่งคุย ชักประวัติก็คือมองภาพเขาไปด้วย เราก็เขียน Genogram ของเราไปด้วย (พรพเยาว์ เสนสาย, สัมภาษณ์)

เฉพาะนักจิตวิทยาการประเมินโรคทางจิตเวช (Psycho Test) เป็นการประเมินทางจิต อันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติด มีผลกระทบทางสมอง ไปกระตุ้นทำให้มีอาการทางจิตได้ ดังบทสัมภาษณ์ของนักจิตวิทยาที่ว่า “ในส่วนที่ทำ Psycho Test เป็นวิชาชีพของนักจิตวิทยาที่จะต้องทำ Psycho Test ว่าจะต้องบอกว่ามีอาการทางจิตใหม่ พันธุกรรมหรือเป็นอาการที่มาจากสมอง” (พรพเยาว์ เสนสาย, สัมภาษณ์)

และการให้การปรึกษาในขั้นตอนแรกรับของนักจิตวิทยาจะใช้การปฐมนิเทศ (Orientation) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการแนะนำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ได้รู้จักกฎข้อบังคับและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่รู้จักเจ้าหน้าที่ และการปฏิบัติตนภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

ปฐมนิเทศ เราก็จะพูดการเรื่องจูงใจเขา คือจริง ๆ เด็กมาใหม่ เขาก็ไม่อยากจะมาบำบัดตรงนี้ มันเป็นสถานกักกันเหมือนคุกอย่างนี้ มันไม่น่าอยู่ การปฐมนิเทศก็จะเป็นการจูงใจอย่างหนึ่ง เริ่มต้นคือ การสร้างสัมพันธภาพแบบเริ่มต้น เริ่มบอกสิทธิที่เขาจะต้องได้ มีอะไรบ้าง เขาจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง วิธีทำจะปฏิบัติอย่างไร สิ่งที่เขาเรียนรู้ สิ่งจำเป็นสำหรับเขา (พรพเยาว์ เสนสาย, สัมภาษณ์)

ซึ่งสิทธิต่าง ๆ ที่จะต้องแจ้งให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟู มีดังนี้ (1) สิทธิการเยี่ยม (2) สิทธิการรับโทรศัพท์ (3) สิทธิการรับ-ส่งจดหมาย สิทธิต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะได้รับก็ต่อเมื่อสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามความเหมาะสม และทำงานที่ได้รับมอบหมาย จึงจะได้รับสิทธิต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการแลกเปลี่ยน

ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation Phase)

ระยะนี้จะมุ่งเน้นการให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ในการเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ให้เป็นผู้ที่มีระเบียบ มีความรับผิดชอบในตนเอง และนอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ พบว่า งานสังคมสงเคราะห์ต้องทำควบคู่ไปกับขั้นตอนของการฟื้นฟูสมรรถภาพ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“งานสังคมสงเคราะห์จะทำควบคู่ไปกับการฟื้นฟูสมรรถภาพมากกว่า เพราะว่าหลักการงานสังคมสงเคราะห์เรา จะมีตั้งแต่การค้นหาความจริง ให้การปรึกษา และก็ให้ความช่วยเหลือ” (ลออรัตน์ ปรีชาพานิช, สัมภาษณ์) และพบว่า มีวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ 2 วิธีการ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน (Social Group Work) เน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูพลังแสดงออก อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในตนเอง เข้าใจตนเองมากขึ้น พร้อมทั้งจะแก้ไขและเผชิญกับความเป็นจริงของตนเองและสังคมได้ ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จะเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม/การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นลำดับแรก จะอาศัยการทำกิจกรรมกลุ่มที่ชื่อว่า “กลุ่มการให้การปรึกษา” มีขึ้นในทุกวันพุธ เป็นของกลุ่มผู้หญิง (ช่วงบ่าย) และวันพฤหัสบดี จะเป็นของกลุ่มผู้ชาย (ช่วงบ่าย) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการอยู่ร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหา เห็นใจกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิด และผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ที่รับผิดชอบในการทำกลุ่มการให้การปรึกษา (Group Counseling) ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา ดงบพธัมภ์สัมภาษณ์ว่า

“นักสังคมสงเคราะห์ก็จะคอยให้การปรึกษา โดยจะใช้หลักกระบวนการให้การปรึกษารายบุคคล รายกลุ่มเหมือนที่เราเรียนกันมา” (ลออรัตน์ ปรีชาพานิช, สัมภาษณ์)

ในส่วนของพนักงานคุมประพฤติ พบว่า ได้มีการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

ในส่วนของกลุ่ม พี่จะทำในทุกวันพฤหัสบดี เป็นกลุ่มคงที่ และค่อนข้างมีโครงสร้างนั้น ก็คือกลุ่มปรึกษา จะคุยกันว่ามีปัญหาอะไรในระหว่าง 1 อาทิตย์ มีอะไรบ้างเอามาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ใช้เวลา 2 ชั่วโมง ตั้งแต่บ่าย 2 ถึงบ่าย 4 โมง และพี่จะดูในเรื่องของประชากรที่เข้ามา ซึ่งสมาชิกส่วนมากจะเป็นเด็กใหม่ก็จะคุยในเรื่องของการคิดถึงบ้าน เรื่องของวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ การคลายความวิตกกังวล เพราะประชากรส่วนใหญ่จะต้องการเรื่องนี้เยอะ จะดูจากปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม ความต้องการภายในกลุ่ม พี่ก็ต้อง Focus ไปในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ กลุ่มที่ทำที่ศูนย์ฯ ไม่ค่อยลึกเท่าไร 10-15 คน ตามทฤษฎีแล้วจะไม่เหมือน Group Counseling จะเป็นในลักษณะของการแชร์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การร่วมกันแก้ไขปัญหามากกว่าที่จะลงลึกในรายละเอียด ของแต่ละบุคคล ซึ่งเทคนิคเทคนิค ทักษะ ก็เหมือนเดิม ฟัง สะท้อนความรู้สึก เป็นต้น ดึงให้แต่ละคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ในการรับฟังปัญหาของแต่ละคน และก็สร้างบรรยากาศในกลุ่มเป็นผู้เอื้ออำนวย (กนกศักดิ์ แถวทิม, สัมภาษณ์)

ส่วนของนักจิตวิทยา พบว่า มีการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

การให้การปรึกษา (Counseling) เราจะเรียกมาอยู่แล้ว แต่ละคนจะมีลูก Case ของตนเอง อย่างพี่ก็จะมี 4-5 คน ดูว่าเขามีปัญหาอะไร ก็จะเรียกมาให้การปรึกษา (Counseling) ผู้ชายทำวันพฤหัสบดี ผู้หญิงทำวันพุธ แต่ส่วนมากจะมีประเด็นปรึกษาหารือกันการให้การปรึกษา (Counseling) เป็นกลุ่มไม่เล็ก ให้เล่าปัญหากันเหมือนเป็นการสนับสนุน (Support) กันให้กลุ่มเป็นตัวย่อย แต่ถ้ามีคนหนึ่งแยกก็จะเรียกมา ให้การปรึกษา (Counseling) เป็นการส่วนตัว และกระบวนการกลุ่มก็จะมีหลายแบบ เฉพาะกลุ่มของพี่เองที่เป็น Case ของพี่เองก็จะเป็น กลุ่มการให้การปรึกษา (Group Counseling) พี่ก็จะทำในส่วนที่ให้เราพยายามได้คุยกัน แห้วความคิด แห้วปัญหา คือทั้งหมด (Universary) ให้เขาเห็นว่าจริง ๆ แล้วทุกคนมีปัญหาเหมือนกันหมด พี่เป็นแค่ผู้เอื้ออำนวยเท่านั้น ให้กระบวนการกลุ่มได้คุยกัน (พรพเยาว์ เสนสาย, สัมภาษณ์)

จากการทำการให้การปรึกษาแบบกลุ่มนี้ หากพบว่าในระหว่างการทำกลุ่มการให้การปรึกษา เจ้าหน้าที่สังเกต (Observe) พบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูเกิดปัญหาก็คจะมีการนำมาให้การปรึกษาเป็นรายบุคคลต่อไป

2. การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย (Social Case Work) เป็นการให้ความช่วยเหลือกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ในเบื้องต้น เป็นการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาข้อมูลทั่วไป เน้นที่ปัญหาครอบครัว และปัญหาทางสังคม ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

นักสังคมสงเคราะห์ส่วนใหญ่คุยกับ Case ส่วนใหญ่จะเน้นไปทางด้านปัญหาครอบครัว ปัญหาทางด้านสังคม โอกาสทางด้านสังคม และงานสังคมสงเคราะห์ เราพยายามเข้ามาให้โอกาส ในลักษณะของการให้โอกาสเขาให้เขามีโอกาสที่จะเข้าถึงสวัสดิการของรัฐให้มากขึ้น (ลออรัตน์ ปรีชาพานิช, สัมภาษณ์)

และเป็นการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) จากผลการศึกษาพบว่า ผู้รับผิดชอบในการให้การปรึกษารายบุคคล ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ พยาบาลวิชาชีพ และนักอาชีวบำบัด ซึ่งในการให้การปรึกษาของนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกับวิชาชีพอื่น โดยที่นักสังคมสงเคราะห์จะเน้นให้ความช่วยเหลือทางด้านปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางการศึกษา และพยายามผลักดันให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐให้มากขึ้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

พนักงานคุมประพฤติเขามี Case มาเขาก็จะส่งต่อ (Refer) มา เช่นอาจจะมี ปัญหาสังคมในเรื่องของการขาดโอกาสทางสังคม ไม่ได้เรียน ก็ส่งต่อให้นักสังคมสงเคราะห์จัดการเรื่องนี้ไป และการให้การปรึกษาจะขึ้นอยู่กับทักษะ และเทคนิคของแต่ละคนที่เรียนกันมา นักจิตวิทยาค่อนข้างเน้นเอียงไปทางด้าน จิตวิทยา จะใช้จิตวิทยาเป็นตัวจับความรู้สึก แต่ถ้านักสังคมสงเคราะห์คุยกับ Case ส่วนใหญ่จะค่อนข้างมุ่งเน้นไปทางด้านปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม โอกาสทางด้านสังคม (ลออรัตน์ ปรีชาพานิช, สัมภาษณ์)

โดยที่นักจิตวิทยาจะเน้นไปทางด้านจิตใจ ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า

การให้การปรึกษาในส่วนนี้นักจิตวิทยาก็คือ เราจะมีทั้งระบบที่เขาส่งต่อมาให้เรา ปรึกษา และเราค้นพบเอง ส่วนใหญ่จะเป็น Case ที่ค่อนข้างมีความซับซ้อน การให้การ ปรึกษาดังนี้ก็ค่อนข้างที่จะใช้เวลานาน หลายครั้ง เน้นในส่วนของความรู้สึก ของเขา ในขณะที่เขาคุยกับเรา หรือในขณะที่เขาอยู่ในนี้ เข้ารับการฟื้นฟูในนี้ เขา รู้สึกอย่างไร ดึงเขาเข้ามาอยู่กับปัจจุบัน จะเน้นในเรื่องของความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ ถ้าส่วนนี้นักจิตวิทยาจะต่างกับนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์จะคุย เรื่องอาชีพ การศึกษา แต่เราจะเน้นทำให้เขารู้สึกสบายใจ ความรู้สึกเขาชัดเจน (Clear) ปรับในเรื่องของความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ เป็น (Unfinish Business) เคลียร์ อารมณ์ทางใจ ที่ยังค้างคาอยู่ให้หมดไป หรือ Case ที่เป็นหนักมาก ก็จะเจอในรายที่ (Trauma) มีบาดแผลทางใจ อย่างเช่นมี Case หนึ่ง ส่งมา ถูกข่มขืนทั้งอำเภอ 40 กว่าคน แล้ว 2 ใน 40 มีพ่อกับพี่ชาย ก็ส่งมา ในฐานะนักจิตวิทยาจะทำอย่างไร ก็แล้วแต่ เพื่อให้เขาเผชิญกับบาดแผลทางใจนี้ได้ ยอมรับ และก้าวผ่านไปให้ได้ อันนี้คือในส่วนนี้นักจิตวิทยา ซึ่งจะต่างกับนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะเน้นในเรื่อง ของความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ และการให้การปรึกษารายบุคคลส่วนมากที่จะทำเอง และก็จะในส่วนของการส่งต่อ (Refer) มา ถ้าเป็น Case ในความรับผิดชอบ พี่ก็จะ ทำเองหมด ก็จะใช้เทคนิคทั่ว ๆ ไป ตามเทคนิคของการให้การปรึกษา (Counseling) ถ้าเป็น Case ใหม่พี่ก็จะเริ่มตั้งแต่การสร้างสัมพันธภาพ แล้วคุยกันสร้าง สัมพันธภาพ ยังไม่ลงรายละเอียด สองคือพี่ก็จะมองดูว่า มีอะไรที่เราจะต้องมา ทำงานร่วมกัน พี่ไม่ใช่คำว่าช่วยเหลือกัน มาทำงานร่วมกัน มาค้นหาว่าร่วมกัน ว่า อะไรที่ทำให้คุณไปใช้ยา แล้วเรามาคุยกัน มาตกลงกันว่าเราจะทำอะไรร่วมกันได้ พอตกลงร่วมกัน วางแผนร่วมกันเสร็จ ขั้นที่สาม ก็จะทำงานกับเขาแล้ว โดยการให้ การปรึกษา (Counseling) ซึ่งพี่ก็จะเรียกบ่อย (นิวัติ เอี่ยมเที่ยง, สัมภาษณ์)

การให้ความช่วยเหลือในการให้การปรึกษาของพยาบาลวิชาชีพจะเป็นการให้การปรึกษาในรูปแบบของการให้การปรึกษารายบุคคล เพื่อเป็นการให้กำลังใจ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ทศนคติที่ถูกต้อง และดีขึ้นเกี่ยวกับโรคอันมีพึงประสงค์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

ในส่วนของพยาบาลจะทำเป็นแบบเฉพาะรายมากกว่า ส่วนมากจะเป็นโรคที่เจ้าตัวไม่ต้องการที่จะเปิดเผย บางที่เขาเป็นโรคแล้ว เขาต้องเจอกับเหตุการณ์ที่เพื่อนรังเกียจ อย่างเช่น โรควัณโรค เพราะฉะนั้นการคุยแบบส่วนตัว (one by one) จะสะดวกกว่า โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เขามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีขึ้นเกี่ยวกับตัวเขาและโรค เพราะบางที Self-Esteem เขารู้สึกแย่ไปเลย เมื่อรู้ว่าเป็นโรคต่าง ๆ เหล่านี้ การให้การปรึกษา (Counseling) ก็จะเป็นในรูปแบบของการให้กำลังใจ ให้การปรึกษาพูดคุย ให้คำแนะนำร่วมด้วย รวมทั้งการดูแลที่ถูกต้อง และ การให้การปรึกษา (Counseling) จะเป็นในรูปแบบของการให้กำลังใจ ให้การปรึกษาพูดคุย ให้คำแนะนำร่วมด้วย รวมทั้งการดูแลที่ถูกต้องด้วย (ปณิธาน เฉลิมลาภ, สัมภาษณ์)

การให้ความช่วยเหลือในการให้การปรึกษาของนักอาชีวบำบัดเป็นรูปแบบของการให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และการบรรเทาความกังวลใจให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟู ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า “งานด้านอาชีวบำบัดจะเป็นการให้การปรึกษาเกี่ยวกับอาชีพ การสอนอาชีพ” (ชลพร วงศ์อุสา, สัมภาษณ์)

และการให้การปรึกษาของพนักงานคุมประพฤติ จะดูแลในเรื่องของความคิด และพฤติกรรม ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า

Counseling ก็จะเป็นในเรื่องความคิดและพฤติกรรม ซึ่งก็จะประกอบไปในเรื่องของการบำบัดต่าง ๆ ที่เป็นโปรแกรมเข้าไปด้วย คือ Counseling ในลักษณะของที่ไม่ได้เป็นการที่ว่า คิดถึงบ้าน คิดถึงแม่ ต้องทำอะไร เราก็จะต้องพยายามปรับพฤติกรรมเขา ให้เขาเห็นปัญหาของตัวเอง ให้เขาตระหนักถึงปัญหา ซึ่งจะเน้นมากคือ ถ้าตระหนักถึงปัญหาแล้วให้เขาได้ลองคิดทบทวน (กนกศักดิ์ แก้วทิม, สัมภาษณ์)

และเนื่องจากระบบการดำเนินงานการให้การปรึกษารายบุคคลของทางศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้วนั้น จะเน้นการดำเนินงานเป็นขั้นตอน เพราะฉะนั้นผู้เข้ารับการฟื้นฟูทุกคนที่ต้องการได้รับการปรึกษาเป็นการส่วนตัว ต้องมีการเขียนใบคำร้องขอพบเจ้าหน้าที่ เพื่อขอรับการปรึกษา และต้องระบุเรื่องราวปัญหาที่ต้องการขอพบเจ้าหน้าที่เพื่อ

ขอรับการปรึกษา เนื่องจากทางศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีมาตรการในการฝึกฝนความอดทน ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่า มีกระบวนการให้ความช่วยเหลือในการให้การปรึกษาคครอบครัว (Family Counseling) เป็นการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่มีปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ซึ่งทางศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีโครงการในการให้การปรึกษาคครอบครัว เดือนเว้นเดือน เพื่อนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้วยกัน ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

กระบวนการในการแก้ไขปัญหาอย่าง Case โดยมีปัญหา อาจจะทำครอบครัวเดี่ยว เชิญพ่อ แม่ มาคุยกันหรือของศูนย์ฟื้นฟูฯ จะมีอยู่แล้ว โครงการเดือนเว้นเดือน นำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม พวกเราก็จะดึงเอาครอบครัวมาช่วยกัน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน มาคุยถึงลูกเป็นอย่างไร มาสานสัมพันธ์ให้ดีขึ้น (ลออรัตน์ ปรึกษาพานิช, สัมภาษณ์)

อีกทั้งผลจากการศึกษา พบว่าในกระบวนการให้ความช่วยเหลือในการให้การปรึกษานั้น ได้มีการใช้เทคนิค ทักษะในการให้การปรึกษาต่าง ๆ ดังนี้

นักสังคมสงเคราะห์ได้มีการใช้เทคนิค ทักษะพื้นฐาน (Basic Counseling) ทั้งในการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม และการให้การปรึกษารายบุคคล ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า

โดยจะใช้หลักกระบวนการให้การปรึกษารายบุคคล รายกลุ่ม เหมือนที่เราเรียน ๆ กัน ใช้วิธีการเดียวกัน แต่อย่างที่เราบอกด้วยเนื้อหา เทคนิค ทักษะ บางอย่างเราก็อาจจะมีเป็นส่วนตัวหรือเป็นเหมือนนักสังคมฯ เราเรียนมา อยู่ในความรู้สึกเราอยู่แล้ว ว่าเป็นประมาณไหน วิธีการ กระบวนการก็อิงตามการให้การปรึกษารูปแบบการให้การปรึกษาโดยทั่วไป ก็คือ การฟัง ทวนซ้ำ ก็จะเหมือนก็คือ จะอิงตรงนั้นก็ไปอบรม ไปจำเรียนอะไรกันมา (ลออรัตน์ ปรึกษาพานิช, สัมภาษณ์)

พนักงานคุมประพฤติได้มีการใช้เทคนิค ทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษา (Basic Counseling) และเทคนิค ทักษะการให้การปรึกษาขั้นสูง (Advance Counseling) ในการให้การปรึกษา ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า

ก็มีสะท้อนความรู้สึก ทวนความที่ใช้จริง ๆ เลย แล้วก็สรุปความ การถาม ใช้เต็ม Basic Counseling จะวนอยู่ประมาณนี้ ศิลปะการฟังซ้ำ การเผชิญหน้า ใช้เวลาที่เขาบอกเล่าให้กับเราฟังไม่ตรงกันกับสิ่งที่เขากระทำ เช่น คุณบอกว่าอยากกลับบ้าน แต่ที่ผ่านมาคุณทำพฤติกรรมที่ทำให้คุณกลับช้าอยู่ ให้เขาตระหนักถึงพฤติกรรมกับความคิดที่ไม่สอดคล้องกัน ส่วนมากก็จะใช้ Reality Counseling มากที่สุดคือ ให้เขาเผชิญกับความเป็นจริงในเรื่องของการกระทำ และจะไม่เน้นใน

ลักษณะที่เป็นชาเพียร์ ซึ่งเทคนิคที่พีใช้ส่วนมากก็จะเป็น Sculpting การจัดระดับความรู้สึก และเทคนิค Empty Chair เพื่อจัดการความรู้สึกภายในให้จบสิ้น (กนกศักดิ์ แถวทิม, สัมภาษณ์)

และในส่วนของนักจิตวิทยา พบว่า ได้มีการใช้เทคนิค ทักษะในการให้การปรึกษา ส่วนใหญ่จะเป็น เทคนิค ทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษา (Basic Counseling) และเทคนิค ทักษะการให้การปรึกษาขั้นสูง (Advance Counseling) ในการให้การปรึกษา ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า

ในการให้การปรึกษาเทคนิคที่ใช้ก็จะเป็นเทคนิคพื้นฐานส่วนใหญ่ ถ้าเป็น Case ที่ไม่ยากมาก เทคนิคพื้นฐานทั่ว ๆ ไป เช่น คำถามปลายเปิด (Open Question) สมมติ คนไข้มาหาเรา เริ่มต้นเราจะถามเขา เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพก่อน เทคนิคส่วนใหญ่ก็จะเป็นการถาม การสะท้อนความรู้สึก คนไข้มาคุยกับเรา จะดีอยู่อย่างคือคนไข้ในนี้อยู่กับเรา สัมพันธภาพก็จะดีอยู่แล้ว ไม่ต้องใช้เวลาในการสร้างมาก แต่ก็เหมือนที่มีเกราะป้องกันตัวเอง เราก็อาจจะต้องใช้เวลาในการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะในการที่ใช้สร้างสัมพันธภาพก็จะเป็น การถาม การสะท้อนความรู้สึก ยกตัวอย่าง มี Case หนึ่ง ค่อนข้างปิด ไม่ถูกกับพ่อเลย แล้วจะพูดในลักษณะที่ว่า ถ้าพี่ทำให้พ่อผมมาหาผมได้ พี่จะเอาอะไรบอกผมเลย พูดประมาณนี้ เราก็จะพยายามสะท้อนความรู้สึก คือเราจับได้แล้วว่าเขามีความขัดแย้ง (Conflict) กับพ่อ แต่ตอนนี้เขาคิดผิดว่าเขาจะไม่ติดต่อพ่อเขาเลย เราก็จะใช้การถาม อะไรที่ทำให้คุณรู้สึกอย่างนั้น คุณสามารถบอกได้ไหม หรือเล่าให้ฟังได้ไหมว่า การที่คุณรู้สึกอย่างนั้น มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น เขาบอกว่า อย่าไปพูดถึงเลยพี่ อย่าไปพูดถึงเลย ยิ่งไปพ่อผมก็ไม่มา พี่ก็ถามต่อว่าอะไรที่ทำให้คิดอย่างนั้น นี่ก็คือการถาม การสะท้อนความรู้สึก ก็อาจจะบอกว่า คุณรู้สึกไม่พอใจพ่อคุณ ในตอนนี้คุณกำลังรู้สึกไม่พอใจพ่อคุณด้วยเรื่องอะไรพี่ก็ไม่ทราบ เพราะคุณยังไม่ได้บอก อย่างนี้ก็จะเป็นการสะท้อนความคิด เพราะฉะนั้น ก็เป็นเทคนิคพื้นฐาน สำหรับ Case ปกติ จะเป็นการถาม การสะท้อนความรู้สึก การทวนความ การสรุปความ การทำให้กระจ่าง ก็จะเป็นเทคนิคโดยทั่ว ๆ ไป

ถ้าเป็นรายที่มีความยาก ซับซ้อน ก็จะใช้เทคนิคเฉพาะ อย่างเช่น การทำ Empty Chair ให้เขาลองฝึกกับเก้าอี้ว่างเปล่า สมมติว่า ไม่กล้าคุยกับแม่เขาตรง ๆ เราก็จะให้เขาลองพูดคุยระบายกับเก้าอี้ ใน Case ที่ยาก ๆ ก็จะเป็นเทคนิคนี้ส่วนใหญ่ สำหรับนักจิตวิทยา เพื่อจะไปแก้ความรู้สึก ถ้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบ บางคนมีความผิดปกติในระบบความคิด ความเชื่อ ก็อาจจะใช้เทคนิคของ Reality Counseling

และ ABC (Activating event, irrational belief, Emotional Consequences) ให้เขาเผชิญกับความเชื่อที่ไร้เหตุผล นี่ก็จะเป็นในกลุ่มที่มีความผิดปกติในเรื่องของความคิด หากเป็นความผิดปกติในเรื่องของพฤติกรรมก็จะใช้เทคนิคที่เกี่ยวกับเรื่องของการปรับพฤติกรรมเข้าไปช่วย ใช้ Tree Model อย่างที่พี่บอก นี่ก็คือเทคนิคในส่วนที่พี่ใช้ของ ในส่วนของนักจิตวิทยา แต่ Case พวกนี้จะเป็นค่อนข้างหนัก ก็จะมีการส่งตัว (Refer) มา แต่ถ้าเป็น Case แบบปกติ (Normal) แต่ละตำแหน่งเขาก็อาจจะทำเองได้ นี่คือความต่างของนักจิตวิทยา เช่น Empty Chair หรืออาจจะเป็น Role Play การทำ Desensitive ก็คือการที่คนไข้ก้าว ไม่กล้าที่จะพูดหน้ากลุ่ม ทำอย่างไรก็ไม่กล้า ออกไปก็ประหม่า ก็อาจจะใช้เทคนิคที่ชื่อว่า Desensitive ค่อย ๆ ให้เขาไปในสถานที่ที่เขากลัว (นิวัติ เอี่ยมเที่ยง, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ พบว่ามีกระบวนการในการทำงานสังคมสงเคราะห์ 5 ขั้นตอน จากบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“งานสังคมสงเคราะห์เขาขั้นตอน วิธีการมาจับ พี่ว่าทุกคนทำเหมือนกัน ก็คือเอามาจับได้ เพราะเป็นวิทยาศาสตร์ มีตั้งแต่ การค้นหาความจริง แก้ไขปัญหา วิเคราะห์ปัญหา แก้ไขปัญหาคำเนินการตามแผนที่วางไว้ และติดตามผล 5 ขั้นตอน อยู่ในขั้นตอนการบำบัดฟื้นฟูอยู่แล้ว” (ลออรัตน์ ปรีชาพานิช, สัมภาษณ์) ดังนี้

1. การค้นหาความจริง (Fact Finding) ค้นหาสาเหตุของการติดยาเสพติดของผู้เข้ารับการฟื้นฟู รวมไปถึงภาพรวมของครอบครัว และปัญหาทางสังคม มีการเยี่ยมบ้านเพื่อสำรวจปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และปัญหาทางสังคม ความขัดแย้งกับผู้อื่น เพื่อมาประกอบกับการวางแผนการดำเนินงานกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู ได้อย่างถูกต้อง

2. การวิเคราะห์/วินิจฉัยปัญหา (Diagnosis or Assessment) ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู โดยเริ่มจากการรวบรวมข้อมูล หาข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ วินิจฉัยถึงสาเหตุของปัญหา ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ และจัดการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาของครอบครัว ที่อยู่อาศัย เพื่อที่จะจัดการในเรื่องของค่าใช้จ่าย จัดหาที่พักอาศัย จัดหางาน จัดหาแหล่งทรัพยากร รวมไปถึงการเยี่ยมบ้าน เพื่อตรวจสอบในด้านปัญหาในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย

3. การวางแผนการจัดการ (Planing) กับผู้เข้ารับการฟื้นฟู โดยจะเป็นการวางแผนการดำเนินงานในระยะยาว เพราะผู้เข้ารับการฟื้นฟู ส่วนมากที่เข้ามาอยู่ภายในศูนย์ฯ จะต้องอยู่เพื่อทำการบำบัดไม่ต่ำกว่า 4 เดือน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมโดยไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก

4. การดำเนินงาน (Implementation) กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูหรือเป็นการจัดการดำเนินงานกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู (Case Management) หลังจากที่รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์/วินิจฉัยแล้ว หลังจากนั้นจะจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูแต่ละคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ฝึกความกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม อาศัยกระบวนการชุมชนบำบัดเป็นเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟู ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่จะต้องปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคี โดยจะใช้อิทธิพลของกลุ่มในการให้รางวัลและการลงโทษ ในรูปแบบการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม รายบุคคล และครอบครัว ส่วนมากผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม จะมีสมาชิกกลุ่มละไม่เกิน 8-12 คน และควรคำนึงถึงเพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ บุคลิกภาพและศาสนาของผู้เข้ารับการฟื้นฟูด้วย การให้การปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ช่วยเหลือกันเอง สนับสนุนซึ่งกันและกัน มองเห็นปัญหาของกันและกัน และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จะเน้นการสะท้อนความคิด แต่หากสังเกตว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูคนใดไม่มีการตอบสนองต่อการทำกิจกรรม หรือมีปัญหาอื่นใดที่ไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ ก็จะมีการให้การปรึกษารายบุคคล เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสามารถที่จะบอกถึงปัญหาเรื่องราวให้กับนักวิชาชีพฟังเป็นการส่วนตัวได้ ส่วนของการให้การปรึกษาครอบครัวนั้นทางศูนย์ฯ จะมีโครงการในการให้การปรึกษาครอบครัวเดือนเว้นเดือนสำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่มีปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ก็จะมีการเชิญพ่อ แม่ ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูมาพูดคุยกันภายในศูนย์ฯ หรืออาจจะเชิญหลาย ๆ ครอบครัว ประมาณ 3 ครอบครัว มาพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละครอบครัว เพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและผู้เข้ารับการฟื้นฟูให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างครอบครัวและสังคมของผู้เข้ารับการฟื้นฟูให้ดีขึ้น เพื่อจะได้มีพัฒนาการที่ดีเมื่อออกไปสู่สังคม

5. การติดตาม ประเมินผล (Follow up) จะวิเคราะห์จากภาพรวมของการทำกิจกรรมว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีการตอบสนองต่อการทำกิจกรรมมากน้อยเพียงใด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฟื้นฟูเป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่หลังจากที่เข้ารับการฟื้นฟูแล้ว การเยี่ยมบ้านเพื่อสำรวจสภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อประกอบการพิจารณาเมื่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้กลับคืนสู่สังคม

ระยะที่ 3 ระยะเตรียมตัวกลับสู่สังคม (Re-entry Phase)

ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ระยะนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้จักที่จะรับผิดชอบต่อตนเอง และงานที่ได้รับมอบหมายและเริ่มต้นที่จะมีการวางแผนอนาคตของตนเอง

สรุป จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ได้มีการให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ตั้งแต่เริ่มเข้ากระบวนการ ตลอดจน การเสร็จสิ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมีรูปแบบการให้การปรึกษายู่ด้วยกัน 3 รูปแบบคือ (1) การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) (2) การให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) (3) การให้การปรึกษครอบครัว (Family Counseling) นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ให้การปรึกษาได้มีการใช้เทคนิค ทักษะขั้นพื้นฐานในการให้การปรึกษา (Basic Counseling) และเทคนิค ทักษะการให้การปรึกษาขั้นสูง (Advance Counseling) ในการ ให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์

ส่วนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว จำนวน 45 ราย

การให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling)

กระบวนการให้การปรึกษารายบุคคลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานสัมพันธภาพ ระหว่างคน 2 คน คนหนึ่งคือ ผู้ให้การปรึกษา (Counselor) อีกคนหนึ่งคือ ผู้ใช้บริการ (Client) ปฏิสัมพันธ์นี้จะเกิดขึ้นในสถานที่ที่ให้บริการทางวิชาชีพ (Professional Setting) จะต้องมีความ เป็นส่วนตัว ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกปลอดภัยในการถึงเรื่องราวที่ผู้ใช้บริการได้พูดคุยให้กับ ผู้ให้บริการฟัง ในประเด็นนี้ พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูแต่ละรายมีความรู้สึกหลายอย่างปะปนกัน แต่ส่วนใหญ่ชอบการพูดคุยกันเป็นการส่วนตัวกับนักสังคมสงเคราะห์

ตารางที่ 4.1
ความพึงพอใจในการพูดคุยกันเป็นการส่วนตัว
กับนักสังคมสงเคราะห์

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
ชอบ เพราะสามารถขอรับการปรึกษาได้ในประเด็นลึก	41
ไม่ชอบ เพราะไม่ค่อยมีปัญหาที่หนักมากจึงสามารถที่จะพูดคุยภายในกลุ่มได้	6

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ชอบการพูดคุยเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่มากที่สุด เพราะมีความรู้สึกว่ามีความเป็นส่วนตัวสามารถที่จะขอรับการปรึกษาได้ในประเด็นที่ลึก

ตารางที่ 4.2
เรื่องราวปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู สามารถพูดคุย
กับนักสังคมสงเคราะห์เป็นการส่วนตัวได้

เรื่องราวปัญหา	จำนวน (N) = 45
เรื่องครอบครัว	27
ทุกเรื่อง	8
เรื่องคดี	4
เรื่องการปรับพฤติกรรมของตนเอง	3
เรื่องส่วนตัวที่เป็นความลับมาก	2
เรื่องอาชีพ การศึกษา การดำเนินชีวิตหลังได้รับการปล่อยตัว และไม่กล้าที่จะพูด	1

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสามารถพูดคุยเรื่องครอบครัวเป็นการส่วนตัวกับนักสังคมสงเคราะห์ได้มากที่สุด

ตารางที่ 4.3
เรื่องราวปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ไม่พร้อมที่จะพูดคุย
กับนักสังคมสงเคราะห์

เรื่องราวปัญหา	จำนวน (N) = 45
พูดคุยได้ทุกเรื่อง	43
เรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	2
เรื่องคดี เรื่องที่บาดลึกในใจ ปัญหาส่วนตัวกับพ่อเลี้ยง	1

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสามารถพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัวได้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องครอบครัว และเรื่องที่ไม่พร้อมที่จะพูดคุยกับนักสังคมสงเคราะห์เป็นการส่วนตัวได้คือ เรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเรื่อง/ปัญหาที่บาดลึกภายในใจ

ตารางที่ 4.4
สาเหตุที่ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู รู้สึกไว้วางใจนักสังคมสงเคราะห์
ในการให้การปรึกษาเป็นการส่วนตัว

สาเหตุ	จำนวน (N) = 45
เพราะ เจ้าหน้าที่มีความใส่ใจ ยอมรับฟัง และเข้าใจปัญหา	19
เพราะ เจ้าหน้าที่สามารถให้การปรึกษาได้ทุกเรื่อง	7
เพราะ เจ้าหน้าที่สอน และปลุกฝังให้เป็นคนดี	4
เพราะ เจ้าหน้าที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ และรู้สึกคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่	3
เพราะ เจ้าหน้าที่ช่วยค้นหาตัวตน ให้กำลังใจ ซึ่งเปรียบเสมือนผู้ปกครอง	2
เพราะ เจ้าหน้าที่รักษาความลับ และไม่ซ้ำเติม	1

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟู รู้สึกไว้วางใจเจ้าหน้าที่ ในการให้การปรึกษาเป็นการส่วนตัว เพราะเจ้าหน้าที่มีความใส่ใจ เข้าใจปัญหา และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ในทุกเรื่อง อีกทั้งยังช่วยปลุกฝัง อบรมสั่งสอนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม

ตารางที่ 4.5

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพูดคุยเป็นการส่วนตัว

ประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน (N) = 45
ได้รับการปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดจากเจ้าหน้าที่ในทุกเรื่อง	18
ได้รับความเป็นส่วนตัว ได้แก้ไขข้อบกพร่อง ได้รับกำลังใจ และความอบอุ่นจากเจ้าหน้าที่	12
ได้รู้จักตัวตนของตนเองมากขึ้น และได้รับแนวทางในการดำเนินชีวิต ทำให้ได้รู้จักคิด อดทน ทบทวนกับปัญหา และสร้างความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหา	11
ได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ ได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน ได้ระบายความรู้สึก เพราะเจ้าหน้าที่ใช้ภาษาธรรมดาในการพูดคุย ได้รับความช่วยเหลือในการประสานงานด้านต่าง ๆ ให้ กล้าที่จะพูดและเปิดเผยมากขึ้น	1

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับความช่วยเหลือในด้านการได้รับการปรึกษา ได้ระบายความรู้สึก และได้รับการประสานงาน/ช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 4.6

ความพึงพอใจ ในการใช้เทคนิคการทวนความ
(Paraphrase) ของเจ้าหน้าที่

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
รู้สึกชอบ เพราะทำให้ได้ทบทวนความคิดของตนเอง	39
รู้สึกชอบ เพราะรู้สึกว่าเจ้าหน้าที่ตั้งใจฟังสิ่งที่ตนพูด	31
รู้สึกชอบ เพราะการถามซ้ำนั้น ทำให้รู้สึกได้ว่าเจ้าหน้าที่ห่วง และใส่ใจ	28
รู้สึกโกรธ หงุดหงิด และเบื่อกว่าที่จะฟัง	10
รู้สึกดี เพราะได้รับกำลังใจ ในการปรับเปลี่ยนความคิดเดิม	8
รู้สึกเฉย ๆ ที่ได้รับฟัง	6
รู้สึกดี เพราะทำให้ได้ตระหนักตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง	1

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในระหว่างการพูดคุยกันเป็นการส่วนตัว เจ้าหน้าที่ได้มีการใช้เทคนิคการทวนความ (Paraphrase) ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกชอบ เพราะทำให้ได้คิดทบทวนความคิดของตนเอง รู้สึกว่าเจ้าหน้าที่ตั้งใจฟังสิ่งที่ตนพูด และการที่เจ้าหน้าที่ถามซ้ำ เนื่องจากมีความเป็นห่วง และมีความเอาใจใส่ แต่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูบางส่วน รู้สึกโกรธ และเบื่อที่จะฟัง เพราะไม่ต้องการให้ผู้อื่นพูดซ้ำกับตนเอง

ตารางที่ 4.7

สิ่งที่ได้รับการพูดคุยกับนักสังคมสงเคราะห์

สิ่งที่ได้รับ	จำนวน (N) = 45
ทำให้มีสติ รู้จักคิดให้รอบคอบ และมีความอดทนในการแก้ไขปัญหา	25
ทำให้กล้าเผชิญความเป็นจริง และกล้าแสดงออกมากขึ้น	12
ทำให้รู้จักคิด และมีวินัยในการดำเนินชีวิต	8
ทำให้มีความหวังในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า และทำให้นึกถึงตนเองและครอบครัวมากขึ้น	4
ทำให้รู้จักรับฟังผู้อื่นมากขึ้น	3
ทำให้ทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเอง	2
ทำให้มีกำลังใจ และไม่เครียด	1

จากตารางที่ 4.7 พบว่า จากการที่ได้พูดคุยกับนักสังคมสงเคราะห์ ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้คิด และได้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีสติ รู้จักคิดให้รอบคอบในการแก้ไขปัญหามากขึ้น และทำให้มีความอดทนในการดำเนินชีวิต กล้าและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.8

ความรู้สึกไว้วางใจนักสังคมสงเคราะห์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู

ความรู้สึก	จำนวน (N) = 45
รู้สึกไว้วางใจเจ้าหน้าที่มากขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่คอยสอน และเอาใจใส่ในทุกเรื่อง	41
มีความรู้สึกที่เจ้าหน้าที่เข้าใจในทุกเรื่องราว	13
รู้สึกว่าเจ้าหน้าที่มีเหตุผล เพราะเป็นผู้เดียวที่จะสื่อสาร ถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจได้ รู้สึกชอบมาก เนื่องจากไม่เคยพูดคุยเป็นการส่วนตัวแบบนี้กับใคร และรู้สึกดีที่เจ้าหน้าที่เก็บเรื่องราวไว้เป็นความลับ	4

จากตารางที่ 4.8 พบว่า จากการที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ได้มีการพูดคุยเพื่อขอรับการปรึกษาจากเจ้าหน้าที่อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกไว้วางใจเจ้าหน้าที่ ที่คอยสอนและใส่ใจในทุกเรื่องราว

ตารางที่ 4.9

ความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการสรุปความ

(Summarization) ของเจ้าหน้าที่

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
รู้สึกดี เพราะได้รับแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง	41
รู้สึกชอบ เพราะได้คิดทบทวนสิ่งที่ได้พูดคุย	29
รู้สึกชอบ ที่ได้รับคำแนะนำในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	15
รู้สึกชอบ เพราะทำให้เข้าใจผู้อื่น และตนเองมากขึ้น	4
รู้สึกชอบ เพราะเจ้าหน้าที่พูดคุยปลอบใจทำให้สบายใจ	3
รู้สึกดี เพราะเจ้าหน้าที่ถามถึงความรู้สึก/อารมณ์ในขณะนั้น และสะท้อนความคิด เพื่อให้รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง	1

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การใช้เทคนิคการสรุปความ (Summarization) ของเจ้าหน้าที่ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกดีที่ได้รับแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง และทำให้ได้คิดทบทวนสิ่งที่ได้พูดคุย

ตารางที่ 4.10
เรื่อง/ปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการ
การปรึกษาเป็นการส่วนตัว

เรื่อง/ปัญหา	จำนวน (N) = 45
เรื่องครอบครัว	35
เรื่องอาชีพ และแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	9
เรื่องการทำงาน การดำเนินชีวิตเมื่อได้รับการปล่อยตัว และต้องการกลับบ้าน	8
เรื่องการเงินป่วยของตนเอง และครอบครัว	3
เรื่องการศึกษา เรื่องคดี และการใช้สิทธิภายในศูนย์ฯ	1

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการที่จะได้รับการปรึกษาเป็นการส่วนตัวจากเจ้าหน้าที่ในเรื่องครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ เรื่องอาชีพ และแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ตารางที่ 4.11
เรื่อง/ปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการ
การปรึกษาจากกลุ่มเพื่อนสมาชิก

เรื่องราว/ปัญหา	จำนวน (N) = 45
เรื่องสถานการณ์ทั่วไป	36
เรื่องครอบครัว แต่ไม่ละเอียดมาก	6
เรื่องการทำงานภายในศูนย์ฯ	5
ไม่มีปัญหาที่ต้องการจะได้รับการปรึกษา	4
เรื่องกฎเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมจากเจ้าหน้าที่ เรื่องการศึกษา และเรื่องการทำบัตรประจำตัวประชาชน	1

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการปรึกษาภายในกลุ่มเพื่อนสมาชิกมากที่สุดคือ เรื่องสถานการณ์ทั่วไป รองลงมาคือ เรื่องครอบครัว แต่ไม่ละเอียดมาก และผู้เข้ารับการฟื้นฟูอีกส่วนหนึ่งไม่ต้องการที่จะได้รับการปรึกษา เพราะไม่มีปัญหาที่หนักมาก

และผลการศึกษาเรื่องการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) กระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือที่อาศัยบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มเป็นตัวขับเคลื่อนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม เพื่อเป็นการส่งสะท้อนซึ่งกันและกัน ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกันที่จะเอื้อต่อการนำไปสู่ทางเลือกที่หลากหลายในการจัดการกับปัญหา

ตารางที่ 4.12

สิ่งที่ได้รับการเข้าร่วมกลุ่มการให้การปรึกษา

สิ่งที่ได้รับ	จำนวน (N) = 45
ได้รับการปรึกษาจากเพื่อนสมาชิก และเจ้าหน้าที่ในประเด็นต่าง ๆ	44
ได้ระบายข้อคับข้องใจ	12
ได้รับทราบวิธีการแก้ไขปัญหที่กำลังเผชิญอยู่	5
ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนสมาชิก	4
ได้ช่วยเหลือกันและกัน	3
ได้เปิดใจ เปิดเผยเรื่องราวความจริง ได้ฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ ได้รับกำลังใจจากเจ้าหน้าที่และเพื่อนสมาชิก ช่วยกันสะท้อนพฤติกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไข ได้รับการฝึกให้มีความอดทนในการดำเนินชีวิต	1

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สิ่งที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับการเข้าร่วมกลุ่มคือ ได้รับการปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งประเด็นปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเผชิญอยู่ และไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ และเพื่อเป็นการระบายข้อคับข้องใจ อีกทั้งยังได้แนวทางในการเปลี่ยนแปลงตนเองจากเจ้าหน้าที่ และเพื่อนสมาชิก

ตารางที่ 4.13

ความพึงพอใจต่อการรับฟังเพื่อนสมาชิกพูดคุย/ระบายความรู้สึก

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
รู้สึกดี ทำให้มีทางเลือกที่หลากหลายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง	26
รู้สึกดี ทำให้รู้สึกว่าไม่ใช่ตนเองที่มีปัญหาแต่เพียงผู้เดียว	14
รู้สึกดี ที่ได้รับกำลังใจจากเพื่อนสมาชิก	11
รู้สึกสนใจที่ได้ฟัง เพราะสงสารเพื่อนสมาชิกที่ต้องเผชิญกับปัญหาที่หลากหลาย	4
รู้สึกไม่ต้องการรับฟังปัญหาของเพื่อนสมาชิก เพราะทำให้ตนเองรู้สึกไม่ดี	3
รู้สึกดี ที่ได้สะท้อนความคิดถึงสิ่งที่มีผิดพลาด	2
รู้สึกเฉย ๆ ต่อการเข้าร่วมกลุ่มการให้การปรึกษา	1

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกต่อการได้รับฟังเพื่อนสมาชิกพูดคุยและระบายเรื่องราวต่าง ๆ ทำให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากเพื่อนสมาชิกและเจ้าหน้าที่ และมีทางเลือกที่หลากหลายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

ตารางที่ 4.14

สิ่งที่ได้รับจากการรับฟังเพื่อนสมาชิกพูดคุย/ระบายความรู้สึก

สิ่งที่ได้รับ	จำนวน (N) = 45
ได้แลกเปลี่ยน และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อนสมาชิก	44
ได้รับคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	8
ได้รับกำลังใจ และมีสติในการดำเนินชีวิต	2
ได้ระบายข้อคับข้องใจ และมีความรู้สึกดีที่เพื่อนสมาชิก และเจ้าหน้าที่เก็บรักษาเรื่องราวไว้เป็นความลับ	1

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สิ่งที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับจากการฟังเพื่อนสมาชิกพูดคุย/ระบายความรู้สึกต่าง ๆ คือ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อนสมาชิก และเจ้าหน้าที่ อีกทั้งยังได้รับคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง

ตารางที่ 4.15

ความพึงพอใจต่อการพูดคุย/ระบายความรู้สึกกับเพื่อนสมาชิก

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
รู้สึกดี เพราะได้ระบายข้อคับข้องใจ	36
รู้สึกดี ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	11
รู้สึกกล้าที่จะพูด เปิดเผย และกล้าแสดงออกมากขึ้น	9
รู้สึกไม่ดี เพราะไม่พร้อมที่จะเปิดเผย	8
รู้สึกดี ที่ได้ให้กำลังใจเพื่อนสมาชิก และช่วยกันแก้ไขปัญหา	2
รู้สึกดี ทำให้ระงับอารมณ์ของตนเองได้ และมีโอกาสในการทบทวนตนเอง ทำให้รู้สึกเห็นใจผู้อื่น และมีความอดทนมากขึ้น	1

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกดีที่ได้ระบายข้อคับข้องใจต่อการที่ได้พูดคุยเรื่องราวที่เกี่ยวกับตนเอง หรือระบายความรู้สึกของตนเองให้เพื่อนสมาชิกฟัง อีกทั้งยังได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 4.16
สิ่งที่ได้รับจากการพูดคุย/ระบายความรู้สึกของตนเอง
ต่อเพื่อนสมาชิก

สิ่งที่ได้รับ	จำนวน (N) = 45
ได้ระบายข้อคับข้องใจ	41
ได้ข้อคิด และกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกในการแก้ไขปัญหา	13
ได้ช่วยเหลือกันและกันในการแก้ไขปัญหา	7
กล้าแสดงออกมากขึ้น และได้รับรู้ว่าผู้อื่นรับฟังปัญหาของตน ทำให้รู้สึก ว่าตนเองมีคุณค่า	1

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการพูดคุย/ระบายความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเองให้เพื่อนสมาชิกฟัง สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกดีที่ได้พูดระบายข้อคับข้องใจ นอกจากนั้นยังได้ข้อคิด และกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกในการแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 4.17
เรื่อง/ปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการ
การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม

เรื่อง/ปัญหา	จำนวน (N) = 45
เรื่องครอบครัว	26
เรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อารมณ์ ความคิด	12
เรื่องการดำเนินชีวิตภายในศูนย์ฯ	8
เรื่องส่วนตัวทั่วไป	6
เรื่องการประเมิณพฤติกรรม	3
ขอรับฟังผู้อื่นมากกว่าที่ตนเองจะพูดหรือระบาย	2
เรื่องสิทธิในการใช้โทรศัพท์ ข่าวสารทางบ้าน และเรื่องการทำบัตรประจำตัวประชาชน	1

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่มในเรื่องครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ เรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม/อารมณ์/ความคิด

ตารางที่ 4.18

ความพึงพอใจต่อการเปิดเผยเรื่องราว
ภายในกลุ่มการให้การปรึกษา

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
สามารถเปิดเผยได้หมดทุกเรื่อง	36
สามารถเปิดเผยได้เพียงบางเรื่องราวเท่านั้น	16

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ส่วนมากผู้เข้ารับการฟื้นฟู สามารถที่จะเปิดเผยเรื่อง/ปัญหาได้ทุกเรื่องภายในกลุ่มการให้การปรึกษา เพราะต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง

ตารางที่ 4.19

สาเหตุที่ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู พร้อมที่จะเปิดเผยเรื่อง/
ปัญหาให้เพื่อนสมาชิกฟัง

สาเหตุ	จำนวน (N) = 45
เพราะ เพื่อนสมาชิกมีความจริงใจให้ และต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง	37
เพราะ ภายในกลุ่มต้องไม่มีความลับต่อกัน เพื่อเป็นกระจกสะท้อนกันและกัน	11
เพราะ ทุกคนภายในศูนย์ฯเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน และต้องการระบายความรู้สึก	5
เพราะ ผู้อื่นพร้อมรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ ของตนเอง	2
เพราะ เพื่อนสมาชิกเก็บรักษาความลับ	1

จากตารางที่ 4.19 พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู พร้อมที่จะเปิดเผยเรื่อง/ปัญหา ให้เพื่อนสมาชิกฟังได้มากที่สุดคือ เพื่อนสมาชิกมีความจริงใจให้ และต้องการที่จะ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง อีกทั้งผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกที่ทุกคนภายในศูนย์ฯ
เปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน ทำให้สามารถกล้าที่จะพูด และระบายความรู้สึก

ตารางที่ 4.20

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฟื้นฟูต่อการที่นักสังคมสงเคราะห์
เข้ามามีส่วนร่วมภายในกลุ่มการให้การศึกษา

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
รู้สึกดี และอบอุ่น	43
รู้สึกว่า เจ้าหน้าที่ใส่ใจ และห่วงใย ด้วยความจริงใจ	10
รู้สึกว่า เจ้าหน้าที่พร้อมที่จะรับฟังปัญหาทุกเรื่อง	6
รู้สึกดี ที่ได้พูด/ระบาย	5
รู้สึกดีว่า เจ้าหน้าที่เปรียบเสมือนคนในครอบครัว	3
รู้สึกดีที่ เจ้าหน้าที่สอน และให้คำแนะนำ	2
รู้สึกดี ทำให้ได้รับประโยชน์ จากการพูดคุย	1

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกดี และอบอุ่นที่มีเจ้าหน้าที่
เข้าร่วมกลุ่มการให้การศึกษา เพราะผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกที่เจ้าหน้าที่ใส่ใจ และห่วงใย
ด้วยความจริงใจ

ตารางที่ 4.21

สิ่งที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับความช่วยเหลือ จากนักสังคมสงเคราะห์
ภายในกลุ่มการให้การปรึกษา

สิ่งที่ได้รับ	จำนวน (N) = 45
ได้รับแนวทาง คำแนะนำต่าง ๆ	44
ได้รับกำลังใจ ทำให้รู้สึกอบอุ่น	13
เจ้าหน้าที่รับฟังสิ่งที่พูด และได้รับความช่วยเหลือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และความคิด	6
เจ้าหน้าที่ได้มีการติดตามปัญหา ช่วยเชื่อมโยงประเด็นไม่ให้หลุดประเด็น เจ้าหน้าที่เป็นผู้ที่เปิดประเด็นการพูดคุยภายในกลุ่ม เจ้าหน้าที่ปราศจากอคติ ใช้ทักษะในการพูดเพื่อให้กำลังใจทำให้รู้สึกดี ได้ข้อคิด และได้ตัดสินใจในการ จัดการกับปัญหาด้วยตนเอง และสอนให้เผชิญกับความเป็นจริงได้	1

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สิ่งที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับความช่วยเหลือ จากนักสังคมสงเคราะห์ภายในกลุ่มการให้การปรึกษา คือ ได้รับคำแนะนำ แนวทาง ในการแก้ไขปัญหาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นสื่อกลางในการพูดคุยภายในกลุ่ม และปราศจากอคติกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู

ตารางที่ 4.22

ความรู้สึกของผู้เข้ารับการฟื้นฟูต่อการนำครอบครัวเข้ามา
มีส่วนร่วมภายในกลุ่มการให้การปรึกษารอบครัว

ความรู้สึก	จำนวน (N) = 45
รู้สึกดี ที่นำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม	7

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟู มีความรู้สึกดี ที่ได้มีการนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมภายในกลุ่มการให้การปรึกษารอบครัว

ตารางที่ 4.23
บุคคลภายในครอบครัวที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกไว้วางใจเข้ามา
มีส่วนร่วมภายในกลุ่มการให้การปรึกษาคครอบครัว

บุคคล	จำนวน (N) = 45
มารดา	5
บิดา ภรรยา	3
ลูก	2
ย่า น้า พี่ชาย พี่สาว ป้า	1

จากตารางที่ 4.23 พบว่า บุคคลภายในครอบครัว ที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกไว้วางใจ เข้ามามีส่วนร่วมภายในกลุ่มการให้การปรึกษาคครอบครัว โดยส่วนมากเป็นมารดา รองลงมาคือ บิดา และภรรยา

ตารางที่ 4.24
ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฟื้นฟูต่อการนำครอบครัว เข้ามา
มีส่วนร่วมภายในกลุ่มการให้การปรึกษาคครอบครัว

ความพึงพอใจ	จำนวน (N) = 45
ทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดีขึ้น และเข้าใจกันมากขึ้น	17

จากตารางที่ 4.24 พบว่า จากการนำบุคคลภายในครอบครัวของผู้เข้ารับการฟื้นฟู เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยด้วย ทำให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดีขึ้น

สรุป จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟู พบว่า ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม การให้การปรึกษารายบุคคล และการให้การปรึกษาคครอบครัว อีกทั้งยังมีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิค ทักษะการให้การปรึกษางานสังคมสงเคราะห์ ทั้งในระดับขั้นพื้นฐาน (Basic Counseling) และเทคนิค ทักษะการให้การปรึกษาขั้นสูง (Advance Counseling) ของให้การปรึกษางานสังคมสงเคราะห์ต่อผู้ให้การปรึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา เรื่อง “การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว” ผู้ศึกษาขออภิปรายเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. จากผลการศึกษาทั้งหมด ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พบว่า งานสังคมสงเคราะห์นั้นอยู่ในขั้นตอนของงานฟื้นฟู ซึ่งมีอยู่ 2 วิธีการ ดังนี้

1.1 การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน (Social Group Work) เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือ โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มเป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ช่วยกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ซึ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูกล้าแสดงออกไปในทางที่เหมาะสม เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขและเผชิญกับความเป็นจริงของตนเองและสังคมได้ โดยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ในรูปแบบของการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling)

1.2 การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย (Social Case Work) เป็นการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูใหม่ในเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ซึ่งจะเน้นไปที่ปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคม ประกอบกับประวัติการใช้ยาเสพติด เพื่อสำรวจปัญหาในการนำไปสู่แนวทางขั้นตอนของการฟื้นฟูต่อไป และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูในรูปแบบของการให้การปรึกษารายบุคคล

2. จากผลการศึกษาทั้งหมด พบว่า การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์มีการนำการให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์มาใช้ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (2) การให้การปรึกษารายบุคคล และ (3) การให้การปรึกษาครอบครัว ดังนี้

2.1 การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มการให้การปรึกษา ในวันพุธ และวันพฤหัสบดี โดยภาพรวม ประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มการให้การปรึกษาในวันพุธ และวันพฤหัสบดีนั้นคือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสามารถได้รับการปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ในเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ มีทั้งประเด็นปัญหาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูกำลังเผชิญอยู่ และไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดการกับปัญหาของตนเองได้และเพื่อเป็นการระบายสิ่งที่อัดอั้นคับข้องใจต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนิยามการให้การปรึกษา ของ Milton E. Hahn and Malcolm S. MacLean (1995, p. 6 อ้างถึงใน สุวัจฉา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์, 2550, น. 113) ซึ่งระบุไว้ว่า การให้การปรึกษานั้น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งคนหนึ่งคือคนที่ไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดการกับปัญหาของตนเองได้โดยลำพัง ส่วนอีกคนหนึ่งคือคนที่เป็นนักวิชาชีพผู้ที่ได้รับการฝึกฝนอบรม และมีประสบการณ์ในการให้การปรึกษา อันจะทำให้เขามีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการช่วยเหลือผู้ที่

ประสบกับปัญหาให้แก้ไขปัญหา ก้าวผ่านความยากลำบากเหล่านั้นไปได้ อีกทั้งยังได้แนวทางในการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากเพื่อนสมาชิกและเจ้าหน้าที่ในระหว่างการทำกลุ่มการให้การปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนิยามการให้การปรึกษา ของ Harold Pepinsky and Pauline Peinsky (1954, p. 3 อ้างถึงใน สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์, 2550, น. 113-114) ได้อธิบายไว้ว่า การให้การปรึกษาเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 คน คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้ (Counselor) ส่วนอีกคนหนึ่งคือ ผู้ใช้บริการ (Client) โดยที่สัมพันธภาพนี้เป็นการเริ่มต้นและคงไว้ด้วยวิธีการที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม/การกระทำของผู้ใช้บริการอันพึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

และเมื่อพิจารณาประโยชน์ที่ผู้รับการฟื้นฟูได้รับจากการได้ยิน ได้ฟังเพื่อน และได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ และระบายความรู้สึกต่าง ๆ นั้น แสดงได้ว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกได้ กำลังใจ ข้อคิดต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหามาของตนเอง ได้เรียนรู้เรื่องราวปัญหาของเพื่อนสมาชิก และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนสมาชิกและเจ้าหน้าที่ ทำให้ได้ย้อนกลับมามองตนเอง เพื่อที่จะสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองต่อไป ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่ว่า

“ทำให้กล้าที่จะเปิดเผยตัวเอง กล้าเผชิญกับความจริง และกล้าแสดงออกมากขึ้น และช่วยแก้ไขปัญหาลูกๆ กันและกัน” ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการให้การปรึกษาที่เน้นการเผชิญความจริงของ William Glasser (1995 อ้างถึงใน สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์, 2550, น. 124-125) ซึ่งระบุถึงคุณสมบัติของผู้ให้การปรึกษาไว้ว่า ต้องเป็นผู้ที่มีความจริงใจ สามารถที่จะเปิดเผยตนเอง เพื่อเป็นการเปลี่ยนถ่ายประสบการณ์ในบางส่วนของ การต่อสู้ดิ้นรนของตนเองให้กับผู้ให้บริการได้เรียนรู้ และเห็นรูปแบบของการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ในยามที่เผชิญกับปัญหาความยากลำบากทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน

การพูดคุยกันระหว่างผู้เข้ารับการฟื้นฟูและเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มการให้การปรึกษา นั้น ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสามารถที่จะเปิดเผยเรื่องราวของผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่เคยคิดว่า ไม่สามารถบอกกับทุกคนได้ แต่สามารถที่จะเปิดเผยภายในกลุ่มการให้การปรึกษาได้ ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“รู้สึกไว้วางใจที่จะเปิดเผยเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ได้หมดทุกอย่างภายในกลุ่ม” ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการในการให้การปรึกษาของ สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์ (2550, น. 174-177) ได้อธิบายไว้ว่าผู้ให้การปรึกษาต้องมีการทำความเข้าใจกับสมาชิกกลุ่ม เข้าใจถึงความคาดหวังของตนเองและสมาชิกกลุ่ม ที่จะได้จากกระบวนการกลุ่ม บทบาทและความรับผิดชอบในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มอย่างจริงจัง ในแต่ละขั้นตอนของสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนการกำหนดกติกาที่จะใช้ในกระบวนการกลุ่ม โดยที่ผู้ให้การปรึกษาจะทำหน้าที่ในการ คลี่คลาย ขยายความให้เป้าหมายของกระบวนการกลุ่มนั้นเป็นที่เข้าใจอย่างถ่องแท้ เห็นถึง

ความสำคัญในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความจริงใจต่อกันภายในกลุ่ม โดยจะช่วยผลักดันให้เกิดกระบวนการในการเปิดเผยตนเอง และให้สมาชิกกลุ่มก้าวผ่านความกลัวที่เกิดขึ้นในจิตใจ กล้าที่จะเปิดเผยตนเองตามความเป็นจริง โดยผู้ให้การปรึกษานั้นต้องมีการสนับสนุนให้ผู้ใช้บริการ เกิดการเปิดเผยตนเองอย่างลึกซึ้ง จนถึงขั้นเปิดเผยความคิด และความรู้สึกลึก ๆ ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจออกมา

2.2 การให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) เกี่ยวกับการให้การปรึกษารายบุคคลในงานสังคมสงเคราะห์ ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการปรึกษาเป็นการส่วนตัว โดยมีการเขียนใบคำร้องเพื่อขอพบเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัว หรือในระหว่างการทำกลุ่มการให้การปรึกษา เจ้าหน้าที่พบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูไม่มีการตอบสนองต่อการเข้าร่วมกลุ่มก็จะมีเรียกตัวมาเพื่อให้การปรึกษาเป็นรายบุคคลไป ซึ่งการให้การปรึกษารายบุคคลนี้เป็นการพูดคุยกันระหว่างผู้เข้ารับการฟื้นฟูกับนักวิชาชีพ (Professional Staff) เป็นการส่วนตัวนั้น พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟูชอบการพูดคุยกันแบบ 2 ต่อ 2 กับนักวิชาชีพ (Professional Staff) มากที่สุด เพราะรู้สึกว่ามีความเป็นส่วนตัว และนักวิชาชีพ (Professional Staff) สามารถตอบคำถามได้ในประเด็นปัญหาหลัก ๆ และสามารถพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัวได้ในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องครอบครัว เรื่องของการแก้ไข ปัญหาในการกลับไปเสพยาซ้ำ และเรื่องคดีของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ซึ่งสอดคล้องกับนิยามการให้การปรึกษาของ Harold Pepinsky and Pauline (1954, pp. 2-3 อ้างถึงใน สุวัจจรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์, 2550, น. 113-117) ซึ่งระบุไว้ว่าปฏิสัมพันธ์ภายในกระบวนการให้การปรึกษาเกิดขึ้นในสถานที่ให้บริการทางวิชาชีพ (Professional Setting) ที่มีความเป็นส่วนตัวซึ่งจะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกปลอดภัย และไว้วางใจจะไม่มีผู้อื่นรับรู้หรือได้ยินในสิ่งที่กำลังจะพูดกับผู้ให้การปรึกษา

สาเหตุที่ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกไว้วางใจเจ้าหน้าที่ ในการให้การปรึกษาเป็นการส่วนตัวกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู เพราะว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกว่าเจ้าหน้าที่มีความสนใจเข้าใจในปัญหาสามารถที่จะให้การปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ในทุก ๆ เรื่อง ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า “ได้รับการปรึกษา คำแนะนำต่าง ๆ” ซึ่งทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รู้จักตัวตนของตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับจริยธรรมของผู้ให้การปรึกษาของ สุวัจจรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์ (2550, น. 129-130) ไม่ละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้บริการ โดยผู้ให้การปรึกษา จะต้องเคารพถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ใช้บริการ โดยให้ผู้ใช้บริการได้ตัดสินใจด้วยตนเอง และจากบทสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ว่า “เจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อคิด และให้ตัดสินใจในการจัดการกับปัญหาด้วยตนเอง”

โดยที่ผู้ให้การศึกษานั้นจะต้องไม่โน้มน้าวใจ ไม่ชี้นำ ทั้งโดยส่วนตัวและตามหลักจริยธรรมของการให้การปรึกษา อีกทั้งยังได้รับความเป็นส่วนตัวในการขอรับการปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนิยามการให้การปรึกษาของ สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์ (2550, น. 117) ซึ่งระบุว่า หัวใจของการกระบวนการในการให้การศึกษานั้นเป็นสัมพันธภาพบนพื้นฐานของความไว้วางใจ และการรักษาความลับ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ว่า “ไม่เคยได้พูดคุยลักษณะแบบนี้กับผู้อื่นเลย ทำให้รู้สึกดีที่ได้พูดคุย เพราะเจ้าหน้าที่เก็บรักษาเรื่องราวต่าง ๆ ไว้เป็นความลับ” อีกทั้งผู้ให้การปรึกษาต้องคำนึงถึงสถานที่ที่จะให้การปรึกษา เรียกได้ว่าต้องคุณสมบัติเป็นสถานที่จะทำให้ผู้ที่ใช้บริการนั้นเกิดความรู้สึกไว้วางใจว่าจะไม่มีใครรู้ หรือได้ยินเรื่องราวที่กำลังพูดกับผู้ให้การปรึกษา

2.3 การให้การปรึกษาคครอบครัว (Family Counseling) เป็นการให้ความช่วยเหลือกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่มีสภาพปัญหาความขัดแย้งกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอย่างรุนแรง จึงต้องมีการนำครอบครัว หรือที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูไว้วางใจเข้ามาร่วมกลุ่มการให้การปรึกษาคครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่า ทางศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ได้มีการจัดกลุ่มการให้การปรึกษาคครอบครัวเดือนเว้นเดือน เป็นการนำครอบครัวประมาณ 2-3 ครอบครัวมารวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน และเพื่อเป็นการร่วมกันวางแผนการดำเนินงานกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู เพื่อให้ครอบครัวและผู้เข้ารับการฟื้นฟูเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

อีกทั้งผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกลัวว่าการพูดคุยกับนักสังคมสงเคราะห์ โดยการนำครอบครัว เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยด้วยนั้น ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกดี ทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดีขึ้น โดยส่วนมากจะเป็น แม่ เนื่องจากเกิดความรู้สึกผิดที่มีต่อแม่ รองลงมาคือ พ่อ สามีนี้อาจภรรยา และลูก สอดคล้องกับ นิยามการให้การปรึกษาคครอบครัว (Biggs, 1994, p. 99 อ้างถึงใน เมธิรินทร์ ภิญโญชน, 2539, น. 20) คือ การให้การปรึกษาคครอบครัวนั้นจะเน้นการปฏิบัติต่อครอบครัวโดยส่วนรวม มีเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือโดยการพยายามปรับเปลี่ยน ปรับปรุงสัมพันธภาพภายในครอบครัวให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น

โดยหลังจากการที่นำครอบครัวของผู้เข้ารับการฟื้นฟู เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยด้วยนั้น สรุปได้ว่าทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเกิดความเข้าใจ และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดีขึ้น และทำให้ได้มีโอกาสขอโทษในสิ่งที่ตนทำผิดกับครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กลาสเซอร์ (Glasser, 1972) ที่เห็นด้วยกับมาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์, 2550, น. 199) ได้อธิบายไว้ว่ามนุษย์เรานั้นมีความต้องการอยู่ 2 อย่างที่นอกเหนือจากความต้องการพื้นฐานในการที่จะมีชีวิตอยู่รอด คือ (1) ความต้องการในการให้ และได้รับความรัก (2) ความต้องการในการเป็นคนที่มีคุณค่า โดยความต้องการทั้งสองอย่างนี้

มักจะควบคู่ไปด้วยกัน ซึ่งกลาสเซอร์เชื่อว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ความทุกข์ของมนุษย์เรานั้น เป็นเพราะบุคคลนั้นไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองให้สำเร็จได้

3. จากผลการศึกษาทั้งหมด พบว่า ได้มีเทคนิค ทักษะในการให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ซึ่งทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกว่าการที่มีนักสังคมสงเคราะห์เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยภายในกลุ่มการให้การปรึกษาด้วยนั้น ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกดีและอบอุ่น ในการที่มีเจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยภายในกลุ่มการให้การปรึกษาด้วยดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า

“เจ้าหน้าที่ห่วงใย และใส่ใจทุกเรื่อง” สอดคล้องกับทักษะการฟัง (Listening Skills) (กรมคุมประพฤติ, 2536) ที่เป็นการทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูรู้สึกว่ามีเจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่ (Caring) เพราะเจ้าหน้าที่มีความสนใจรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟู นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้ทักษะการโต้ตอบ (Action Responses) ในขั้นตอนของการเสริมกำลังใจ (Encouragement) (กรมคุมประพฤติ, 2536) เป็นการให้ผู้ให้การปรึกษา กล่าวชักจูงหรือเป็นการชี้แนะให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูยอมรับ หรือเข้าใจในความสามารถและศักยภาพของตนเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเกิดความมั่นใจถึงความสามารถของตนเอง และยังเป็นการแนะนำพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ไม่เคยคิดพิจารณามาก่อน ดังบทสัมภาษณ์ ที่ว่า “เจ้าหน้าที่ใช้ทักษะในการพูดให้กำลังใจ ทำให้รู้สึกดี”

และจากบทสัมภาษณ์ ที่ว่า “เจ้าหน้าที่เขาช่วยเชื่อมประเด็นไม่ให้หลุดประเด็น” และ “เขาเป็นคนเปิดประเด็นพูดคุยกันภายในกลุ่ม” พบว่า มีทักษะการเชื่อมโยง (Linking) (กรมคุมประพฤติ, 2536) ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งของทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม เป็นการนำเอาความคิดของสมาชิกภายในกลุ่มมารวมกัน เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เพื่อให้การสนทนาภายในกลุ่มไม่หลุดประเด็น นอกจากนี้ในการเชื่อมโยงยังใช้ในการแยกแยะความเห็นที่ต่างกันภายในกลุ่ม

และจากบทสัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่ว่า “เจ้าหน้าที่เป็นสื่อกลางในการพูดคุยกันภายในกลุ่มการให้การปรึกษา” และ “เจ้าหน้าที่ มีการใช้ภาษาพูดธรรมดาในการพูดคุย ทำให้รู้สึกดี” ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการและเทคนิคในการให้การปรึกษาของ สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคนา บุญสิทธิ์, 2550, น. 201-202) ได้อธิบายไว้ว่า การให้การปรึกษาจะเน้นไปที่ตัวบุคคล ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตร ช่วยให้ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ตั้งแต่สรรพนามที่ใช้แทนตนเอง และสรรพนามที่ใช้เรียกผู้ให้บริการ การแสดงความสนใจอย่างจริงจัง ทั้งนี้คำพูดที่แสดงถึงความใส่ใจของผู้ให้การปรึกษา ทักษะในการฟังจะช่วยทำให้ผู้ให้บริการ เกิดความรู้สึกดี มีกำลังใจที่จะพูด เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ฟังได้

ในระหว่างการพูดคุยกันเป็นส่วนตัวนั้น เจ้าหน้าที่ ได้มีการพูดซ้ำ ทวนประโยคเดิม ที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูพูด จากบทสัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ว่า “รู้สึกดี เพราะการที่เจ้าหน้าที่ถามซ้ำนั้น ทำให้รู้สึกได้ว่าเจ้าหน้าที่ห่วงและใส่ใจ” และ “รู้สึกดี ทำให้รู้สึกว่าเจ้าหน้าที่ตั้งใจฟังสิ่งที่ตนพูดอยู่” พบว่า สอดคล้องกับเทคนิคในการทวนความ (Paraphrase) ซึ่งเป็นเทคนิคและทักษะในการฟัง (Active Listening) และการตั้งคำถามในกระบวนการของการให้การปรึกษา (สุบิน สมิน้อย, 2549) ได้อธิบายไว้ว่าใช้เพื่อสื่อถึงความใส่ใจและความเข้าใจที่มีต่อผู้รับการปรึกษา เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาได้พูดถึงความคิด อารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อปัญหานั้น ทำให้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่ต้องการและปรึกษาทั้งยังเป็นการตรวจสอบว่าสิ่งที่ผู้ให้การปรึกษาได้ยินนั้นถูกต้อง ตรงกับสิ่งที่ผู้รับการปรึกษาพูดออกมา และจากบทสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูอีกส่วนหนึ่ง พบว่า

“รู้สึกโกรธ และเบื่อก่อนที่จะฟังในการพูดซ้ำ ทวนความของเจ้าหน้าที่ เพราะไม่อยากให้ใครพูดซ้ำ ๆ กับตนเอง” แสดงว่าการใช้เทคนิคทวนคำ (Paraphrase) นี้เป็นศิลปะ ที่จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม ซึ่งในบางครั้งเจ้าหน้าที่/ผู้ให้การปรึกษาอาจต้องใช้เทคนิคการสะท้อนกลับความรู้สึก (Reflecting Feeling) (ประกายแก้ว ธนสุวรรณ, 2551, น. 25) ได้ระบุไว้ว่า การสะท้อนความรู้สึกเป็นขั้นตอนที่ทำให้ความรู้สึกที่รบกวนผู้รับบริการผ่อนคลายลงซึ่งจะกระทำเมื่อสังเกตเห็นผู้รับบริการแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือท่าทาง การสะท้อนความรู้สึกอาจทำซ้ำได้หลายครั้งจนกว่าจะแน่ใจว่า ผู้รับบริการมีความรู้สึกผ่อนคลายและสงบลงมาก ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่ว่า “เจ้าหน้าที่ถามถึงความรู้สึก/อารมณ์ในขณะนั้น” และ “เจ้าหน้าที่ช่วยสะท้อนความคิด สอนให้รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง”

และหลังจากการที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้คิด และได้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ดังบทสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ว่า “มีสติ รู้จักคิดให้รอบคอบในการแก้ไขปัญหามากขึ้น และทำให้มีความอดทนในการดำเนินชีวิตมากขึ้น กล้าเผชิญกับปัญหาและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง” สอดคล้องกับนิยามของการให้การปรึกษาของ Donald H. Blocher (1966, p. 5 อ้างถึงใน สุวัจนรา เปี่ยมญาติ และ อังคณา บุญสิทธิ์, 2550, น. 114) ว่าการให้การปรึกษาเป็นกระบวนการของการให้ความช่วยเหลือให้บุคคลนั้นได้ตระหนักรู้ในตัวตนของตนเอง และเป็นการใช้วิธีการที่เขามีอยู่นั้น ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการให้การปรึกษาจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการนั้นสามารถทำความเข้าใจกับความหมายของคำว่าโลกส่วนตัวกับการกระทำหรือพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับจากการสรุปประเด็นสิ่งที่คุยกันตั้งแต่ต้นจนจบ ระหว่างเจ้าหน้าที่ และผู้เข้ารับการฟื้นฟู ดังบทสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ว่า “เจ้าหน้าที่ได้มีการสรุปประเด็นสิ่งที่คุยตั้งแต่ต้นจนจบ ทำให้ได้คิดทบทวนสิ่งที่ได้พูดคุย” สอดคล้องกับเทคนิคในการสรุปความ (Summarization) (กรมคุมประพฤติ, 2536) ระบุว่า ในระหว่างการพูดคุยกันภายในกลุ่มนั้น ภายในกลุ่มอาจมีหลากหลายเรื่องราว อาจทำให้เกิดความสับสนได้ เพราะฉะนั้นการสรุปของผู้ให้การปรึกษานั้น จะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดการตระหนักรู้ตนเอง (Self Awareness) ตระหนักได้ในสิ่งที่เขาพูด ให้เขาคิดถึงสิ่งที่เขาพูดนั้น และยังเป็นการช่วยให้ผู้ใช้บริการหยุดคิดทบทวนถึงสิ่งที่เขาได้พูดออกมาแล้วทั้งหมดอีกด้วย